

Over recht en regels in de verzekeringsbranche.

WELKE VOORWAARDEN GELDEN VOOR TUSSENTIJD'S OPZEGGEN DOOR DE VERZEKERAAR?

EEN VERZEKERAAR DIE TIJDENS DE LOOPTIJD VAN EEN VERZEKERINGS-OVEREENKOMST AF WIL, MOET ZICH REALISEREN DAT HIERAAN STRIKTE VOORWAARDEN VERBONDEN ZIJN. ILLUSTRATIEF HIERVOOR IS EEN RECENTE UITSPRAAK VAN DE GESCHILLENCOMMISSIE VAN HET KIFID (2017/431).

- De verzekeringnemer heeft, via een gevolmachtigd agent, bij
- verzekeraar een verzekeringspakket gesloten. Tot dit verzekeringspakket behoren een aansprakelijkheidsverzekering, een inboedelverzekering, een woonhuisverzekering en een viertal autoverzekeringen. In de polisvoorwaarden van die verzekeringen is onder meer opgenomen dat de overeenkomst kan worden opgezegd als er zodanige gronden zijn dat gebondenheid van de verzekeraar aan de overeenkomst niet langer kan worden gevegd. Er geldt een opzegtermijn van twee maanden. Daarnaast wordt een drietal omstandigheden genoemd die voor de verzekeraar aanleiding kunnen geven de verzekeringsovereenkomst te beëindigen: opzet tot misleiding bij een schademelding, het niet tijdig betalen van premie en geconstateerde 'verzwijging' bij de aanvraag van de verzekering.

Namens de verzekeraar wordt de verzekeringnemer door de gevolmachtigde op 24 oktober 2016 telefonisch benaderd met de mededeling dat de lopende polissen tussentijds beëindigd zullen worden. Al op 28 oktober valt de opzeggingsbrief bij de verzekeringnemer op de mat. Als reden wordt in die brief het schadeverloop op de verzekeringen aangevoerd. Bij de Geschillencommissie, aan wie door verzekeringnemer kort nadien wordt gevraagd een oordeel te vellen, voeren partijen over en weer een aantal omstandigheden aan. Namens de verzekeraar wordt door de gevolmachtigde, die belast is met de schadebeheersing binnen de portefeuille, aangevoerd dat sprake was van een toenemend aantal schadeclaims. Ook is bij de gevolmachtigde het gevoel ontstaan dat er schades werden gemeld onder verdachte omstandigheden zonder dat daar harde bewijzen van achterhaald konden worden. De verzekeringnemer stelt daar tegenover dat sprake is van een gezin met vier kinderen zodat er af en toe weleens een schade voorvalt. Ook bestaat er reeds 20 à 25 jaar een verzekeringsrelatie tussen partijen. De verzekeringnemer brengt tevens naar voren dat een deel van de schades niet door hem zelf of zijn gezin werd veroorzaakt, maar door derden.

TUSSENTIJD'S OPZEGGEN VAN EEN VERZEKERINGSOVEREENKOMST IS ALLEEN MOGELIJK ALS ULTIMUM REMEDIUM

TERUGHOUDENDHEID

De Geschillencommissie moet de vraag beantwoorden of de gevolmachtigde toerekenbaar tekort is geschoten jegens de verzekeringnemer door de opzegging van het verzekeringspakket. Centraal staat hier de wettelijke mogelijkheid van de verzekeraar om de verzekeringsovereenkomst tussentijds op te zeggen (artikel 7:940 lid 3 BW). Volgens dit artikel kan de verzekeraar de verzekeringsovereenkomst "slechts tussentijds opzeggen op in de overeenkomst vermelde gronden welke van dien aard zijn dat gebondenheid aan de overeenkomst niet meer van de verzekeraar kan worden gevergd". In de voorwaarden van het verzekeringspakket staan noch "het schadeverloop" noch "schademeldingen onder verdachte omstandigheden zonder harde bewijzen" als gronden om de opzegging op te baseren. Daarmee is de opzegging niet gedaan in overeenstemming met de polisvoorwaarden en is opzegging op grond van de wettelijke bepaling niet mogelijk.

De Geschillencommissie neemt de gelegenheid te baat om in meer algemene termen de tussentijdse opzegging van een nadere duiding te voorzien. Volgens de commissie blijkt uit de wetsgeschiedenis dat een verzekeraar terughoudend dient te zijn bij een tussentijdse opzegging. Dit geldt zeker als geen sprake is van kwade trouw bij een verzekeringnemer. Het belang voor een verzekeringnemer is immers groot. Geconfronteerd met een tussentijdse opzegging zal de verzekeringnemer zijn verzekeringen bij een andere verzekeraar moeten onderbrengen. Maar dit wordt hem bemoeilijkt omdat een andere verzekeraar in de aanvraag zal vragen of de vorige verzekering niet door opzegging door de verzekeraar werd beëindigd. Als de verzekeringnemer dit moet melden, kan dit voor de nieuwe verzekeraar aanleiding zijn om de verzekering niet te accepteren of wellicht alleen tegen een (fors) hogere premie. De verzekeraar zal volgens de Geschillencommissie niet alleen moeten nagaan of opzegging volgens de letter van de polisvoorwaarden mogelijk is, maar ook moeten onderzoeken of de omstandigheden daadwerkelijk zo ernstig zijn dat opzegging redelijkerwijs gerechtvaardigd is. Zo mogelijk zal gekeken moeten worden of er minder ingrijpende maatregelen getroffen kunnen worden.

TE ZWARE SANCTIE

Volgens de Geschillencommissie van het Kifid was dat laatste in deze zaak mogelijk geweest en was opzegging van het gehele verzekeringspakket gelet op alle omstandigheden een te zware sanctie. Er had bijvoorbeeld met de verzekeringnemer in overleg

gegaan kunnen worden over het schadeverloop en de verdachte schadeclaims. Het had ook op de weg van de gevolmachtigde gelegen om de verzekeringnemer tijdig te waarschuwen dat dergelijke omstandigheden op termijn tot tussentijdse opzegging van het verzekeringspakket zouden kunnen leiden. De Geschillencommissie oordeelt dan ook dat het verzekeringspakket met terugwerkende kracht voortgezet moet worden en dat aan de verzekeringnemer daartoe nieuwe polissen verstrekt moeten worden.

VERHELDEREND

Deze uitspraak lijkt mij juridisch juist en praktisch verhelderend. Tussentijds opzeggen van verzekeringsovereenkomsten is mogelijk maar alleen als ultimum remedium én mits in de polisvoorwaarden uitdrukkelijk is opgenomen op welke gronden dit kan gebeuren. Staat dit er niet in? Dan is tussentijdse opzegging eenvoudigweg niet mogelijk. Let op. De opzegging dient schriftelijk gedaan te worden en in die brief dient de reden van de opzegging duidelijk genoemd te worden. Voordat de opzeggingsbrief daadwerkelijk verstuurd wordt, is het aan te raden om de verzekeringnemer eerst een duidelijke waarschuwing te geven.

Die waarschuwing kan ook inhouden dat de verzekeringnemer er verstandig aan doet om, binnen een redelijke termijn, uit eigen beweging zijn heil elders te zoeken. Want als eenmaal tussentijds is opgezegd, dan zal dit moeilijkheden opleveren bij de aanvraag van een nieuwe verzekering. Het kan uiteraard ook nuttig zijn om in de polisvoorwaarden te bedingen dat het eigen risico verhoogd kan worden als het aantal schadeclaims daar aanleiding toe geeft. ■